

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, Vytauto Didžiojo g. 17, LT-75132, Šilalė, tel./faks. (8 449) 46794, el. paštas sveikatos.biuras@gmail.com. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301523693

Šilalės rajono savivaldybės tarybai,
Merui Jonui Gudauskui

2016-03 -14 Nr. B9- 22 - (1.10)

**DĖL ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO
DIREKTORIAUS 2015 M. VEIKLOS ATASKAITOS**

Vadovaudamasi Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T1-304 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. T1-231 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ 22.8. papunkčiu, prašau pritarti Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2015 m. veiklos ataskaitai.

PRIDEDAMA. 12 lapų.

Direktorė

Loreta Petkuvienė

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Kodas 301523693, Vytauto Didžiojo g. 17, 75132 Šilalė, tel./faks. (8 449) 46765 el. paštas sveikatos.biuras@gmail.com, internetinė svetainė www.silalesvsb.lt.

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS 2015 M. VEIKLOS ATASKAITA

ĮSTAIGOS TIKSLAI IR PAGRINDINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) įsteigtas 2007 m. lapkričio 29 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-292. Biuras įregistruotas juridinių asmenų registre 2008 m. sausio 16 d. Biuro direktorė Loreta Petkuvienė įstaigai vadovauja nuo 2008 m. birželio 9 d.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis Šilalės rajono savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinė Biuro veiklos sritis – Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniams ir juridiniams asmenims savivaldybės teritorijoje.

Veiklos kryptys:

- Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje;
- Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringas);
- Užkrečiamųjų ligų profilaktika;
- Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika bei kontrolė savivaldybėje;
- Visuomenės sveikatos programų įgyvendinimas savivaldybėje;
- Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas;
- Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais;

Teikiamos nemokamos paslaugos:

- Informacijos teikimas sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos temomis;
- Konsultavimas – individualios informacijos sveikatos klausimais teikimas;
- Specializuotos pagalbos teikimas socialinės rizikos asmenims (kompleksinė pagalba asmenims, siekiantiems atsisakyti priklausomybės nuo alkoholio, tabako, psichotropinių medžiagų; socialinės rizikos asmenų profilaktinis sveikatos patikrinimas dėl tuberkuliozės);
- Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas;
- Rizikos veiksnių nustatymas ir kontrolė;
- Visuomenės sveikatos mokymas.

Teikiamos mokamos paslaugos:

Privalomi sveikatos mokymai:

- apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai;
- higienos įgūdžių;
- pirmosios pagalbos.

Individualios konsultacijos - užsiėmimai „Elgesys-pokalbis-pasikeitimas“, pagal adaptuotą nusikalstamo elgesio pataisos programą.

INFORMACIJA APIE TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ

Personalo valdymas

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs Biuro direktoriui. 2015 m. sausio 21 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-11 Biure patvirtintas maksimalus 14 etatų skaičius. 2015 m. dirbo 17 asmenų, iš jų: administracijoje – 7 asmenys (direktorė, vyr. buhalterė, visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė, visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros koordinatorė, visuomenės sveikatos priežiūros specialistė, valytoja – aplinkos priežiūrėtoja), 10 vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistų (6,75 etatai), rajono ugdymo įstaigose vykdė 3828 mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, sveikatos priežiūrą.

Per 2015 m. kvalifikaciją kėlė 15 darbuotojų, kurie dalyvavo 20 kursų, seminarų. Biuro darbuotojai vyko į 1 komandiruotę. Direktorė 9 kartus vyko į komandiruotes Biuro veiklos ir kvalifikacijos kėlimo klausimais.

Dokumentų valdymas

Per 2015 m. Biure priimti šie vidaus tvarką reguliuojantys dokumentai: 38 įsakymai veiklos klausimais, 46 įsakymai personalo valdymo klausimais, 1 įsakymas komandiruotės klausimu, 27 įsakymai atostogų klausimais, 4 vidaus dokumentai.

Gautų dokumentų registre užregistruoti 237 raštai ir 62 darbuotojų prašymai personaliniais klausimais. Užregistruota 620 darbų, paslaugų bei prekių pirkimo konkursų dokumentų. Buvo išsiųsti 136 informaciniai, veiklą reguliuojantys dokumentai. Sudaryta 110 darbų, paslaugų atlikimo, prekių pirkimo ir kitų sutarčių su įvairiomis įstaigomis ir organizacijomis. Dalyvauta 4 darbo grupėse.

Patvirtintas 2016 m. dokumentacijos planas, dokumentų registrų sąrašas, viešųjų pirkimų planas, veiklos planas, Biudžetinių įstaigų veiklos programa, sveikatos priežiūros specialistų pareigybių aprašymai.

Kas mėnesį tvirtinami vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, planai ir ataskaitos (įvyko 5 gamybiniai susirinkimai, kuriuose pateikti mokyklose vykdančių sveikatos priežiūrą specialistų 382 sveikatinimo veiklos planai ir ataskaitos).

Kasmet iki rugsėjo 30 d. su mokyklų administracija suderinami ir patvirtinami metiniai mokyklų sveikatos priežiūros veiklos planai.

Parengtos pagrindinės 2015 m. Biuro veiklos ataskaitos:

1. Sveikatos ugdymo ir mokymo ataskaita Nr. 41–1;
2. Ataskaita po projekto užbaigimo „Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro modernizavimas“, projekto Nr. VP3–2.1–SAM–11–R–71–001;
3. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos 5 projektų ataskaitos;
4. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos vykdyti mokinių visuomenės sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijas, panaudojimo ataskaitos (ketvirčių, už metus);
5. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita;
6. Šilalės rajono savivaldybės vykdomų valstybinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vertinimo kriterijų įgyvendinimo ataskaita;
7. Personalo ataskaita Nr. 3 (sveikata);
8. Tauragės visuomenės sveikatos centro Šilalės skyriui ataskaita apie užkrečiamas ligas (kas ketvirtį);
9. Viešųjų pirkimų ataskaita;

10. ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės 2015-2017 m. veiksmų plano vertinimo kriterijai;

11. Valstybiniam psichikos sveikatos centrui ataskaita apie Biuro veiklą 2013-2015 m.;

12. SMLPC ir SAM pateikta ataskaita apie Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo įgyvendinimą bei kt. įvairioms valstybės bei savivaldybės institucijoms pateiktos ataskaitos.

Projektinė veikla

Biuras dalyvavo šiuose programose/projektuose:

1. Šilalės rajono savivaldybės specialiosios visuomenės sveikatos rėmimo programos projektuose:

- 2014 – 2018 metų užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės programoje (2013 m. lapkričio 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-275);
- Alkoholio, tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos ir kontrolės 2014 – 2018 metų programoje (2013 m. lapkričio 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-279);
- Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos ir kontrolės bei sveikatos palaikymo ir stiprinimo 2014 – 2018 metų programoje (2013 m. lapkričio 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-277);
- 2014 – 2018 metų Švarus vanduo, švari aplinka – sveika šeima programoje (2013 m. lapkričio 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-276);
- Saugios bendruomenės Šilalės rajone 2014-2018 metų programoje (2013 m. lapkričio 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-278).

2. Švietimo mainų paramos fondo Comenius Regio partnerystės projekte;

3. Neformaliojo vaikų švietimo programos projekte „Sveikatos stiprinimas ir sveikos gyvensenos ugdymas“;

4. Šilalės rajono savivaldybės vaikų ir jaunimo vasaros poilsio programoje „Sveikatingumo stovykla „Į laisvę!-2015“.

Visuomenės sveikatos priežiūros priemonės

Biuro administracija ir vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistės, vykdančios sveikatos priežiūrą mokyklose, įgyvendino šias visuomenės sveikatos priežiūros priemones:

- Organizavo 1594 ugdymo ir mokymo renginius, iš jų: 1050 paskaitų, pamokų, pranešimų; 278 diskusijas, debatus ir kt. aktyvaus mokymo užsiėmimus; 266 konkursus, viktorinas, varžybas ir kt. renginius;
 - parengė ir išleido 2221 sveikatos ugdymo ir mokymo leidinį (straipsnius, informacinius pranešimus, publikacijas internete, standus, plakatus, atmintines, lankstinukus ir kt.);
- Renginiuose dalyvavo 47605 dalyviai, iš jų:
- 842 – ikimokyklinio amžiaus vaikai;
 - 40461 – mokyklinio amžiaus vaikai;
 - 50 – rizikos grupės vaikų;
 - 418 – kaimo gyventojų;
 - 759 – pedagogai;
 - 166 – socialiniai darbuotojai;
 - 56 – NVO nariai;
 - 418 – kaimo gyventojų;
 - 161 – vyresnio amžiaus asmuo;
 - 4274 – kitų profesinių ir socialinių grupių atstovai.

Svarbiausių darbų apžvalga

1. Fizinio aktyvumo skatinimas

Praktiniai užsiėmimai „Šiaurietiško ėjimo“ mokymai

Tikslas – pagerinti gyvenimo kokybę, skatinti fizinį aktyvumą, formuoti taisyklingą laikyseną, stiprinti imunitetą.

Suorganizuota 16 šiaurietiško ėjimo užsiėmimų Šilalės rajono gyventojams. Mokymuose dalyvavo 220 įvairaus amžiaus rajono gyventojų.

Praktiniai užsiėmimai „Trumpa mankšta – gera sveikata“

Tikslas – supažindinti bendruomenės narius su atsipalaidavimo būdais, išmokyti praktinių jėgos, fitneso, raumenų tempimo pratimų bei taisyklingo kvėpavimo.

Užsiėmimų metu bendruomenės nariams buvo rodomi praktiniai pratimai, suteikta informacija apie streso mažinimo būdus, sveiką gyvenseną, fizinio aktyvumo naudą žmogaus organizmui. Iš viso suorganizuoti 26 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 967 rajono gyventojai.

Renginys „Judėjimas – sveikatos šaltinis“

Tikslas – skatinti rajono gyventojų fizinį aktyvumą, nustatyti gyventojų fizinį pajėgumą, konsultuoti dalyvius gautų duomenų pagrindu, bei vykdyti mokomąsias fizinių veiklų pratybas.

Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, bendradarbiaudamas su Biuru, gruodžio 20 d., miesto aikštėje, prie Kultūros centro, vykdė projektą „Judėjimas – sveikatos šaltinis“, kurio metu dalyvavo 78 gyventojai.

Praktiniai jėgos užsiėmimai gyventojams

Tikslas – skatinti fizinį aktyvumą, mokyti atsipalaidavimo pratimų.

Įvyko 13 praktinių jėgos užsiėmimų gyventojams, kuriuose dalyvavo 178 rajono gyventojai. Užsiėmimus vedė Lietuvos sveikuolių sąjungos viceprezidentas Eligijus Valskis.

2. Žalingų įpročių prevencija

Apskritojo stalo diskusija „Specializuotos pagalbos teikimas priklausomybę nuo alkoholio turintiems asmenims bei jų šeimos nariams“

Tikslas – padiskutuoti apie tarpinstitucinį bendradarbiavimą, teikiant pagalbą priklausomybę nuo alkoholio turintiems asmenims bei jų artimiesiems.

Diskusiją organizavo Anoniminių alkoholikų klubas „Šilalės šilas“ ir Biuras. Diskusijoje dalyvavo įvairių sričių specialistai – Vaiko teisių apsaugos skyriaus, Socialinės paramos skyriaus, Probacijos tarnybos, Specializuoto pagalbos centro atstovai, rajono socialiniai darbuotojai bei psichologai. Dalyvavo 15 specialistų.

Akcija „Gėlė vietoj cigaretės“

Akcijos tikslas – minint Pasaulinę dieną be tabako, atkreipti dėmesį į tabako pramonę, ir jos naudojamą strategiją pritraukti naujus vartotojus.

Šilalės rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, gegužės 31 d. pagrindinėse gatvėse, seniūnijose, mokyklose Biuras kartu su ugdymo įstaigų moksleiviais dalino popierines gėles su informacija apie tabako reklamos įtaką ir žalą sveikatai. Akcijoje dalyvavo 11 rajono ugdymo įstaigų, iš jų po 5-6 mokinius.

Paskaitų ciklas „Žalingi įpročiai ir jų prevencija“

Tikslas – padėti Šilalės rajono mokiniams tinkamai suvokti žalingų įpročių žalą ir ugdyti atsparumą bei savarankiškumą.

Paskaitose pateiktos praktinės priemonės, kaip išspręsti iškilusias problemas ir kaip tinkamai save ugdyti tolimesniam gyvenimui. Paskaitytos 2 paskaitos, kuriose dalyvavo 74 rajono mokiniai.

Paskaitų ciklas „Psichoaktyvių medžiagų prevencija šeimoje ir ugdymo įstaigoje“

Tikslas – supažindinti mokinius su psichoaktyvių medžiagų poveikiu organizmui, žala sveikatai, poveikiu mokymosi kokybei ir santykiams šeimoje.

Vyko 22 paskaitos, kuriose dalyvavo 470 mokinių.

Šilalės rajono savivaldybės priklausomybės nuo alkoholio mažinimo programa

Tikslas – specializuotos pagalbos teikimas socialinės rizikos asmenims, siekiantiems atsisakyti priklausomybės nuo alkoholio. Buvo vykdoma švietėjiška veikla, organizuojama psichologinė pagalba, medikamentinis gydymas bei transportas asmenų nuvežimui į gydymo įstaigą. Programoje dalyvavo 21 asmuo.

3. Psichinės sveikatos stiprinimas

Paskaita „Žmogaus psichikos paslaptys“

Tikslas – suteikti žinių apie žmogaus psichiką, minties galią ir pasąmonę.

Paskaita vyko Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazijoje. Paskaitą vedė lektorius psichologas, psichoterapeutas, VŠĮ Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centro „Dainava“ direktorius Zenonas Streikus. Paskaitoje dalyvavo 65 II gimnazijos klasės mokiniai. Po paskaitos išdėstymo vyko diskusija.

Paskaita „Sveikas ir laimingas žmogus“

Tikslas – aptarti žmogaus psichologinius aspektus, sužinoti, koks žmogus yra sveikas ir laimingas.

Šilalės rajono gyventojams paskaitą vedė lektorius psichologas, psichoterapeutas, VŠĮ Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centro „Dainava“ direktorius Zenonas Streikus. Paskaitoje dalyvavo 35 rajono gyventojai. Paskaitos metu gyventojai sužinojo, kaip reikia spręsti konfliktus, džiaugtis gyvenimu ir išlaikyti gerus santykius su aplinkiniais.

Kvalifikacijos tobulinimo seminaras „Streso ir konfliktų valdymas“

Tikslas – suteikti žinių apie streso ir konfliktų valdymą, išmokti atpažinti konfliktus ir kaip juos spręsti.

Seminarą vedė lektorius psichologas, psichoterapeutas, VŠĮ Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centro „Dainava“ direktorius Zenonas Streikus. Seminare dalyvavo 108 įvairių sričių specialistai. Seminaro dalyviams buvo išduoti 6 ak. val. valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Paskaita „Kaip tapti sėkmingu per 5 minutes?“

Tikslas – motyvuoti mokinius sėkmei, išsikeliant sau lūkesčius ir vizijas.

Paskaitos vyko Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazijoje II-III gimnazijos klasių mokiniams ir Kvėdarnos K. Jauniaus gimnazijoje 9 – 11 klasių mokiniams. Paskaitą vedė karjeros ir asmeninio tobulėjimo konsultantas, Whatansu patyriminių darnios asmenybės ugdymo stovyklų vadovas, organizacijų vidinės kultūros konsultantas Mindaugas Vidugiris. Iš viso dalyvavo 139 mokiniai.

Seminaras „Gyvenimas su paaugliu“

Tikslas – supažindinti su paauglio vaidmeniu šeimoje ir mokykloje, tėvų vaidmeniu jo gyvenime.

Seminaras vyko Biuro salėje, dalyvavo 68 įvairių sričių specialistai. Seminarą vedė karjeros ir asmeninio tobulėjimo konsultantas, Whatansu patyriminių darnios asmenybės ugdymo stovyklų vadovas, organizacijų vidinės kultūros konsultantas Mindaugas Vidugiris. Seminaro dalyviams buvo išduoti Švietimo pagalbos tarnybos kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai (6 akad. val.).

Paskaita apie psichinę sveikatą, mūsų reakcijas, elgseną, tarpusavio santykius, krizes, ligas ir ką daryti „kai stogas važiuoja“

Tikslas – suteikti informaciją rajono bendruomenei apie psichinės sveikatos stiprinimą, pakonsultuoti juos kaip elgtis įvairiose gyvenimo situacijose.

Psichologė Vanda Benaitienė skaitė paskaitas ir teikė individualias konsultacijas Bijotų kaimo bendruomenės nariams ir Kaltinėnų miestelio gyventojams. Paskaitoje dalyvavo 21 gyventojas, individualiose konsultacijose – 4 asmenys.

Paskaita „Išvydę tiesą surandame save“

Tikslas – stiprinti psichinę sveikatą, supažindinti su meno įtaka sveikatai.

Paskaitoje, kurią vedė lektorius kunigas Rimvydas Adomavičius, dalyvavo 40 rajono specialistų.

Paskaita „Pasitikėjimas savimi – kur jis gyvena?“

Tikslas – aptarti gyvenimo autoritetus, suteikti daugiau pasitikėjimo savimi.

Paskaitoje, kurią vedė karjeros ir asmeninio tobulėjimo konsultantas, Whatansu patyriminių darnios asmenybės ugdymo stovyklų vadovas, organizacijų vidinės kultūros konsultantas Mindaugas Vidugiris, dalyvavo 35 rajono gyventojai. Paskaitos metu gyventojai turėjo galimybę daugiau paanalizuoti save per praktines, patyrimines užduotis, atkreipti dėmesį į prigimtines baimes ir aptarti kaip jas pakeisti ryžtu. Gyventojai atrado sąsajas tarp proto ir fizinio kūno, aptarė gyvenimo autoritetus, mokėsi žengti pirmą žingsnį į pasitikėjimą.

Seminaras „Naujos pagalbos vaikui, suaugusiam ir šeimai galimybės“

Tikslas – supažindinti darbuotojus su psichoterapijos šaka, šeimos konsteliacijos metodu.

Seminare dalyvavo 87 rajono specialistai. Seminarą vedė lektorius K. D. Daugėla. Seminaro dalyviai buvo supažindinti su naujos pagalbos vaikui, suaugusiam ir šeimai galimybėmis. Buvo aptarta, ką atskleidžia sisteminė – fenomologinė psichoterapija. Išanalizuota šeimos konsteliacija pagal Bert Hellinger. Seminaro dalyviams išduoti 8 ak. val. kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Paskaita „Šeimos santykių harmonizavimo vakaras“

Tikslas – supažindinti gyventojus su konstaliacijomis, stiprinti šeimos santykius ir psichinę sveikatą.

Paskaitoje, kurią vedė K. D. Daugėla, dalyvavo 22 rajono gyventojai. Paskaitos metu lektorius pasakojo gyventojams apie šeimos santykius, santarvę ir konfliktus – iš netikėtos pusės. Papasakojo, ką atskleidžia šeimos konsteliacija.

Seminaras „Psichikos sveikata ir jos stiprinimas“

Tikslas – supažindinti specialistus su šiuolaikine psichikos samprata bei pagrindiniais principais.

Seminare, kurį vedė socialinių mokslų daktarė, profesorė, psichologė Laimutė Bulotaitė, dalyvavo 70 rajono specialistų. Dalyviams buvo išduodami Švietimo pagalbos tarnybos kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Paskaita „Mokykla be patyčių“

Tikslas – padėti atpažinti bei sumažinti patyčių atvejus mokyklos bendruomenėje, aptarti dažniausiai pasitaikančias patyčių vietas, konkrečiais pavyzdžiais parodyti, kaip galima išvengti patyčių, bei išsiaiškinti kur galima kreiptis pagalbos patyrus patyčias.

Įvyko 1 paskaita, kurioje dalyvavo 37 mokiniai.

Individualios psichologo konsultacijos

Tikslas – padėti asmenims, šeimoms ir probleminio elgesio vaikams, sprendžiant įvairias psichologines problemas bei patyrusiems psichologines traumas.

Individualias konsultacijas vedė psichologė, VšĮ Telšių krizių centro direktorė Vanda Benaitienė. Įvyko individualios konsultacijos (9 kartus), kuriose dalyvavo 70 VTAS rekomenduotų asmenų ir rajono gyventojų.

4. Lytinės brandos lavinimas**Paskaitų ciklas „Paauglio brandos ypatumai“ (5–10 klasių mokiniams)**

Tikslas – supažindinti paauglius su fiziologiniais ir psichologiniais brendimo pokyčiais bei mokyti praktiškai analizuoti ir spręsti iškilusias problemas.

Rajono mokyklose buvo organizuota 14 paskaitų, kuriose dalyvavo 308 mokiniai.

Paskaitų ciklas „Lytiškumas ir asmens higiena“

Tikslas – supažindinti mergaites su kūno pokyčiais ir išmokyti pagrindinių asmens higienos principų.

Rajono mokyklose buvo skaitomos 2 paskaitos, kuriose dalyvavo 39 mokiniai.

Paskaitų ciklas „Lytinės brandos ypatumai“

Tikslas – suteikti žinių apie lytinę brandą ir jos ypatumus.

Rajono mokyklose įvyko 10 paskaitų, kuriose dalyvavo 166 mokiniai.

5. Sveikatos stiprinimas, sveikos gyvensenos skatinimas

Paskaita „Tabletė nuo senatvės“

Tikslas – suteikti žinių apie sveikatą, vaistų vartojimo įtaką organizmui, gydymąsi natūraliais būdais, pagerinti savijautą.

Paskaitose dalyvavo III amžiaus universiteto nariai, Šilalės miesto, Pajūrio miestelio, Kvėdarnos miestelio, Laukuvos miestelio, Bijotų kaimo, Iždonų kaimo bendruomenės nariai. Paskaitą vedė natūralios medicinos ekspertas, profesorius Liudvikas Šalčius. Paskaitoje dalyvavo 233 asmenys.

Paskaita „Ligų prevencija ir vaistažolių vartojimas“

Tikslas – suteikti žinių apie ligas ir jų prevenciją, informuoti apie vaistažoles ir jų vartojimo naudą žmogaus organizmui.

Paskaitą vedė lektorius vaistininkas, žolininkas ir liaudies medicinos ekspertas Virgilijus Skirkevičius. Paskaitos metu lektorius dalijosi žiniomis apie sveiką gyvenseną, ligų prevenciją, mokė gyventojus, kaip natūraliomis priemonėmis įveikti ligas. Paskaitą išklusė 26 Kaltinėnų bendruomenės nariai.

Paskaita – mokymai pagal M.S. Norbekovo sveikatingumo sistemą

Tikslas – ugdyti rajono gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius, atrasti ligų ir gyvenimo nesėkmių priežastis bei jas pašalinti, atkurti gerą savijautą ir gyvenimo džiaugsmą.

Mokymus vedė lektorius – praktikas Arūnas Maliauskas. Dalyvavo 28 rajono gyventojai.

Paskaita „Gyventi, lyg gyvenimas būtų tavo“

Tikslas – aptarti gyvenimo kelią, pareigas, profesijas, asmeninę savirealizaciją ir gyvenimo prasmingumą.

Paskaitoje dalyvavo 21 7-10 klasių Upynos S. Girėno mokyklos mokinys. Paskaitą vedė Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro karjeros konsultantas Vaidas Arvasevičius.

Paskaita „Berniukai kilę iš Marso, mergaitės – iš Veneros“

Tikslas – aptarti berniukų ir mergaičių ypatumus, bendravimo niuansus, patyčias.

Dalyvavo 36 Obelyno pagrindinės mokyklos 7-10 klasių mokiniai. Paskaitą vedė Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro karjeros konsultantas Vaidas Arvasevičius.

Seminaras „Autoriteto atkūrimas ir palaikymas“

Tikslas – supažindinti su esminiais autoriteto jėgos pritaikymo principais, jų ekologija.

Seminaras buvo skirtas įvairių sričių specialistams – socialiniams darbuotojams, ugdymo įstaigų darbuotojams, socialiniams pedagogams, psichologams, visuomenės sveikatos priežiūros specialistams ir kitiems suinteresuotiems asmenims. Seminare dalyvavo 36 klausytojai. Seminaro metu aptarta, kaip ugdoma autoriteto kompetencija sumažina vaikų pasipriešinimą, maištingumą, sustiprina asmeninį mokytojo ir vaiko ryšį, mokytojo patikimumą, prieinamumą, o taip pat užtikrina būtiną vaikui saugią emocinę aplinką mokykloje. Seminarą vedė Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro karjeros konsultantas Vaidas Arvasevičius.

Paskaita „Augame su vaikais. Auklėjimo provokacijos“

Tikslas – supažindinti su pagrindinėmis tėvų funkcijomis ir pagrindiniais vaikų poreikiais, pareigomis, atsakomybe ir motyvavimo mechanizmais.

Paskaitą vedė Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro karjeros konsultantas Vaidas Arvasevičius. Paskaitoje dalyvavo 10 rajono gyventojų. Dalyviai buvo supažindinti su autoriteto veikimo modeliais įvairiose bendravimo situacijose, įgijo žinių apie sąmoningumą, pasirinkimo laisvės realizavimą santykiuose bei emociniuose mainuose.

Paskaita „Naujagimio ir kūdikio maitinimas“

Tikslas – supažindinti esamas ir būsimas mamytės ir tėvelius su naujagimių ir kūdikių mitybos principais, taisyklėmis ir rekomendacijomis.

Paskaitą vedė lektorius gydytojas ir žindymo konsultantas, knygos „Kūdikio žindymas“ autorius Kazimieras Vitkauskas. Paskaitą išklause 8 rajono mamytės. Paskaitos metu dalyviai daugiau sužinojo apie galimus kūdikio maitinimo būdus, žindymo psichologinę reikšmę vaiko vystymuisi bei aptarė žindymo įtaką motinos sveikatai.

Paskaita – praktiniai užsiėmimai „Sveika gyvensena“.

Tikslas – supažindinti mokinius su sveikos gyvensenos principais.

Vasaros stovyklos metu Eligijus Valskis 19-ai Klatinėnų A. Stulginskio gimnazijos 4-9 klasių mokinių pravedė paskaitą – praktinius užsiėmimus, kurių metu aptarė kas yra sveika gyvensena, iš ko ji susideda, kaip reikia saugoti ir stiprinti sveikatą.

Sveikatingumo vasaros stovykla visai šeimai „I laisvę! – 2015. Tytuvėnai“

Tikslas – ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius.

Stovykloje dalyvavo 27 asmenys iš Šilalės rajono. Kiti stovyklautojai prisijungė iš aplinkinių rajonų. Stovykla vyko Kelmės rajone, Tytuvėnų seniūnijoje, Skogolio kaime, poilsiavietėje „SEDULA“. Tai stovykla, kuri skirta ne tik pailsėti ir pasidžiaugti atostogomis. Tai laikas, atveriantis duris į sveikesnį ir laimesnį gyvenimą, garantuojantis didžiulį naujos energijos užtaisą metams į priekį. Stovyklos dalyviai – įvairaus amžiaus asmenys. Vykusioje stovykloje veikė trys skirtingos programos: suaugusiems, vaikams iki 13 metų ir 14-18 metų paaugliams. Nors organizuojamos skirtingos programos, Lietuvoje žinomų visuomenininkų ir profesionalių sveikatos mokytojų pagalba stovykloje buvo sukurama draugiška ir visus dalyvius vienijanti jauki aplinka. Daugiau kaip 25- erius metus Lietuvos sveikuolių sąjungos puoselėjama holistinės sveikatos stiprinimo ir atstatymo praktinė metodika leido dalyviams pajusti koks malonus, originalus ir įdomus gali būti sveikas gyvenimo būdas. Buvo organizuojamos paskaitos sveikatos temomis, kurias vedė žymūs ir patyrę lektoriai – Dainius Kepenis, Danutė Kunčienė, Artūras Dabkevičius, Vilma Žmakova, Eligijus Valskis, Paulius Jaruškevičius, Ramūnas Daugėlavičius, Lukrecija Augustaitytė, Liudvikas Šalčius. Vyko jogos ir meditacijos užsiėmimai, kvėpavimo technikų mokymai. Taip pat vyko atskiros programos vaikams ir jaunimui, suderinta vegetarinė mityba, grožio pirtys. Stovykla vyko liepos 1–6 d.

Paskaita „Vaistinėlė ant palangės“

Tikslas – supažindinti gyventojus su kambariniais augalais, jų poveikiu sveikatai, naudojimo tradicijomis bei kilme.

Paskaitoje, kurią vedė žolininkė Adelė Karaliūnaitė, dalyvavo 60 rajono gyventojų.

Paskaita „Sveika gyvensena“

Tikslas – ugdyti sveiką gyvenseną.

Paskaitose buvo kalbama apie sveiką gyvenseną, ją įtakojančius veiksnius, fizinį aktyvumą, asmens higieną, žalingų įpročių netoleravimą, taisyklingą laikyseną, burnos ertmės higieną. Taip pat buvo suteikta žinių apie vieną iš sveikos gyvensenos aspektų – sveiką mitybą, pagrindinius principus, strategijas, atskiras maisto produktų grupes, jų reikšmę sveikatai. Paskaitose dalyvavo 73 Kvėdarnos K. Jauniaus gimnazijos mokiniai, 58 Kaltinėnų A. Stulginskio gimnazijos mokiniai, Neformaliojo vaikų švietimo programos dalyviai.

Paskaita „Asmens higiena ir kosmetika“

Tikslas – suteikti pagrindinių žinių apie asmens higieną ir kosmetiką, jos rūšis, naudojimą.

Paskaitoje dalyvavo 23 Kvėdarnos K. Jauniaus gimnazijos mokiniai.

Konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“

Konkurso tikslas – ugdyti vaikų ir mokinių gebėjimus saugoti ir stiprinti savo ir kitų sveikatą.

I konkurso etape dalyvavo 124 Šilalės rajono mokiniai. I konkurso etapo užduotys – komandos prisistatymas, teorinės užduotys sveikos gyvensenos tema, praktinės užduotys sveikos gyvensenos tema, užduotys žmogaus saugos tema, pedagogo ir sveikatos specialisto užduotys. I konkurso etapo nugalėtojai 2016 m. dalyvaus respublikiniame konkurse.

Šilalės miesto šventė

Tikslas – pristatyti Šilalės visuomenei ir šventės svečiams Biuro veiklą. Šventė vyko rugpjūčio 14-15 dienomis. Vakare, koncerto metu, šventės dalyviai buvo vaišinami karšta žolelių arbata, kurią dalino Biuro specialistai.

Paskaita „Sveika mityba“ (8-9 klasių mokiniams)

Tikslas – skatinti vaikus ir suaugusius sveikai maitintis bei padėti pasirinkti maisto produktus, kad su maistu būtų gaunamas reikiamas visų maistinių medžiagų kiekis bei išlaikytas rekomenduojamas maistinių medžiagų santykis paros maisto davinyje. Suorganizuota 1 paskaita, kurioje dalyvavo 20 mokinių.

Širdies ir kraujagyslių ligų prevencinė programa

Tikslas – integruojant pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų bei savivaldybių visuomenės sveikatos biurų vykdomą sveikatinimo veiklą, efektyviau stiprinti rizikos grupės asmenų sveikatą, supažindinti juos su širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais, sveikos gyvensenos principais, išmokyti keisti gyvenimą, valdyti stresą, pasirinkti sveikatai palankią mitybą bei fizinį aktyvumą. Programos metu organizuojamos šeimos gydytojo, kineziterapeuto, psichologo ir mitybos specialisto paskaitos bei individualios konsultacijos. Programą pradėjusių asmenų skaičius – 58.

Informavimas apie PSDF lėšomis finansuojamas Valstybinės profilaktinės programos

Įvairių renginių metu buvo dalijami lankstinukai su informacija apie Valstybinės profilaktinės programos. Išdalinta apie 500 lankstinukų.

6. Užkrečiamų ligų profilaktika ir kontrolė

Paskaita skirta Tarptautinei tuberkuliozės dienai paminėti

Kovo 24 dieną visame pasaulyje minima tuberkuliozės diena, kuri skirta priminti žmonėms apie šią pavojingą ligą, apie apsaugojimo nuo jos būdus ir gydymosi svarbą. Minint šią dieną, Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazijoje septintų klasių mokiniams vyko paskaita. Ją vedė nusipelnęs Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojas, gydytojas Antanas Levickis, kuris pasidalino savo ilgamete patirtimi, dalino patarimus. Paskaitoje dalyvavo 129 mokiniai.

Tuberkuliozės profilaktikos Šilalės rajone projektas

Tikslas – tarpžinybinis bendradarbiavimas, socialinė parama, švietėjiška veikla, siekiant patikrinti socialinės rizikos šeimas, socialinę riziką patiriančius ir socialiai nedraustus asmenis dėl sergamumo tuberkulioze ir reikalui esant nukreipti gydymui.

Organizuoti 20 asmenų profilaktiniai patikrinimai dėl tuberkuliozės, susirgimų atvejų nenustatyta. Pasitikrinusiems asmenims buvo išduoti maisto ir kitų būtiniausių asmens higienos priemonių vienkartiniai paketai.

Seminaras „Užkrečiamosios ligos: paplitimas, valdymas ir profilaktika Šilalės rajone“

Tikslas – supažindinti specialistus su atliktais helmintų tyrimais, pristatyti užkrečiamųjų ligų situaciją Šilalės rajone.

Sausio 19 dieną vykusiame seminare dalyvavo 46 rajono specialistai. Seminarą vedė Šilalės rajono savivaldybės gydytoja Dalė Briedienė, Tauragės visuomenės sveikatos centro Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės skyriaus vedėja – Rima Šimkuvienė, Tauragės visuomenės sveikatos centro Šilalės skyriaus vedėja – Elvyra Daubarienė, Biuro specialistai.

Paskaita „Užkrečiamosios ligos“

Tikslas – suteikti žinių apie užkrečiamąsias ligas, užsikrėtimo būdus ir prevenciją.

Šilalės S. Dariaus ir S. Girėno progimnazijos mokiniams skirtoje paskaitoje dalyvavo 73 7-ų klasių mokiniai, 19 Kvėdarnos K. Jauniaus gimnazijos mokinių.

7. Privalomieji mokymai

Pravesti Privalomieji pirmos pagalbos, higienos įgūdžių mokymai bei mokymai apie alkoholio bei narkotikų žalą žmogaus sveikatai. Iš viso mokymuose dalyvavo 2271 asmuo, kuriems išduoti sveikatos žinių atestavimo pažymėjimai.

Taip pat 2015 metais vestos individualios konsultacijos - užsiėmimai „Elgesys-pokalbis-pasikeitimas“ (EPP), kuriuose dalyvavo 5 asmenys Probacijos tarnybos siuntimu.

8. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą)

Vykdyta demografinės situacijos, sveikatos būklės, sergamumo, mirtingumo, sveikatos priežiūros išteklių, mokinių sveikatos, socialinės ekonominės būklės, aplinkos rodiklių stebėseną. Rodikliai yra lyginami su Lietuvos rodikliais. Stebėtų rodiklių skaičius – 51, parengta 1 stebėsenos ataskaita. Vykdyta Šilalės rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną bei Šilalės rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikatos rodiklių stebėseną, pagal Vaiko sveikatos pažymą (Nr. 027-1/a).

Ryšiai su socialiniais partneriais

Biuras, organizuodamas renginius, akcijas, kvalifikacijos tobulinimo seminarus, bendradarbiauja su Užkrečiamų ligų ir AIDS centru, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Higienos instituto Sveikatos informacijos centru, Klaipėdos apygardos probacijos tarnyba, Šilalės suaugusiųjų mokykla, Šilalės rajono kaimo bendruomenių koordinaciniu centru, VŠĮ Nacionaliniu kraujo centru, Savivaldybių biurų asociacija, Lietuvos sveikuolių sąjunga, Šilalės rajono neįgaliųjų krašto sąjunga, rajono bendruomenėmis, seniūnijomis, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Socialinės paramos skyriumi, Šilalės rajono socialinių paslaugų namais, Anoniminių alkoholikų klubu „Vilties galia“, VŠĮ Šilalės rajono ligonine, UAB „Šilalės rajono šeimos gydytojo praktika“, Šilalės rajono PSPC, med. punktais, ambulatorijomis ir kt. įstaigomis. Nuolat bendradarbiaujama su mokyklų vadovais, sveikatos priežiūros ir renginių organizavimo klausimais.

Pagrindiniai finansiniai rodikliai

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Šilalės rajono savivaldybės gyventojų visuomenės sveikatos priežiūros veiklai gautos ir panaudotos lėšos 2015 m. :

Finansavimas	Skirta lėšų, EUR
Savivaldybės biudžeto lėšos	44317
iš jų :	
Darbo užmokesčiui	23700
Socialiniam draudimui (30,98 %)	6717
Šildymas	1900
Elektros energija	950
Ryšių paslaugos	250
Medikamentai	150
Transportui	1125
Kitos prekės	2250
Vandentiekis ir kanalizacija	150
Kitos paslaugos	7125
Savivaldybės pilotinės lėšos	2107
Iš jų:	
Darbo užmokesčiui	680
Socialiniam draudimui (30,98 %)	1427

Valstybės biudžeto lėšos (valstybės deleguotos lėšos) iš jų:	98045
Darbo užmokesčiui	56195
Socialiniam draudimui (30,98 %)	17451
Transportui	1600
Kitos prekės	8094
Šildymas	1000
Kitos paslaugos	11085
Medikamentai	1100
Ryšiai	1520
Programų lėšos Iš jų:	11249
Šilalės rajono sveikatos priežiūros specialiosios rėmimo programos lėšos (priemonių vykdymui)	1850
Šilalės rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programos lėšos	2399
Šilalės rajono savivaldybės vaikų ir jaunimo socializacijos programos lėšos	1100
Specialiosios programos lėšos	5900
IŠ VISO:	155718

Veiklos tobulinimo perspektyvos

Artimiausios veiklos perspektyvos priklauso nuo turimų finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Pagrindinės veiklos tobulinimo perspektyvos yra šios:

- Kelti Biuro darbuotojų kvalifikaciją, sudaryti sąlygas tobulinti bendras kompetencijas bei skatinti darbuotojus lavintis ir tobulėti įvairiapusiškai.
- Įstaigos vadovui nuolat tobulinti savo vadovavimo įgūdžius.
- Skirti didesnę dėmesį viešųjų ryšių tobulinimui, siekiant informuoti gyventojus apie įstaigą ir jos veiklą.
- Tobulinti įstaigos tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant didinti kitų sektorių indėlį į visuomenės sveikatos priežiūros veiklą.
- Aktyvinti suaugusiųjų sveikatos ugdymą, tobulinti mokinių sveikatos priežiūros organizavimą.
- Mažinti administracinę naštą.

Problemos, su kuriomis susiduriama Biuro veikloje:

- Vieningo tarpinstitucinio bendradarbiavimo stoka, nepakankamas kitų sektorių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros veiklą.
- Nepakankamas bendradarbiavimas tarp Šilalės rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir Biuro, vykdam LR SAM 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymą Nr. V-979 „Dėl širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. balandžio 23 d. įsakymą Nr. DĮV-584 „Dėl Šilalės rajono širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, sąlygoja neefektyvų visuomenės sveikatos priežiūros veiklai skiriamų lėšų naudojimą.
- Negalima užtikrinti kokybiško sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose dėl didelio mokinių normatyvo, skirto 1 specialisto etatui.

- Nepakankamas valstybės dėmesys sveikatos ugdymui mokyklose – į mokinių mokymo programą nėra įtrauktas visuomenės sveikatos mokymas, todėl sveikatos mokymas vyksta kaip popamokinė, būrelinė veikla.
- Nėra vieningos unifikuotos visuomenės sveikatos priežiūros statistinės ataskaitos, kuria galėtų naudotis visos institucijos. Kelių giminingų ataskaitų pildymas dubliuoja/iškreipia informaciją ir gaištamas naudingai veiklai skiriamas laikas.
- Nepakankamas visuomenės sveikatos svarbos suvokimas bendruomenėje, vykdant prevencinę veiklą.
- Didėjanti administracinė našta.

Šilalės rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro direktorė
Loreta Petkuvienė

